

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

614.71

Hely

Idő

"1931"

Személy

Szerző:

Pázmánydy Dénes

Cím:

Andrássy ut

Forrás:

A Mai Nap

Bp.

1931. XI. 10.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.) (O)

Székesfővárosi házi nyomda 1927 — 1695

Ó, Andrássy-ut! A világ összes nagy városai-
ban kevés van hozzád fogható, olyan gyönyörű
vagy — a szemnek! Kiindulási pontodat ugyan
elszuszterolták Budapest városszabályozó mér-
nökei, mikor mellékutca gyanánt ágaztattak ki
egy főutvonalból (a Váci-utból: ma Vilmos
császár-ut) és tíz méterrel keskenyebbre is
szabtak, mint kellett volna. És először Sugár-
utnak kereszteltek el, bár nem kezdődöl
semmiféle éren, amelynek sugara lehetnél.
Mindegy, azért mégis gyönyörű vagy — a
szemnek. Ki vagy építve három- és négyemele-
tes, palotáknak nevezett bérkaszárnnyákkal, a
Köröndöntul pedig villáknak nevezett valóság-
os kis palotákkal. Van faburkolatod, hogy ez
lompítsa a robogó járművek zaját; járdáidat
ma már lombkoronás diszfák szegélyezik, ame-
lyek májustól szeptemberig édes illatot lehell-
nek, hogy a sétálók ezrei élvezettel szívhassák
magukba.

Óde falevelek édes illata! Igen, ez az édes
illat volt a Sugár-utból lett Andrássy-ut leg-
főbb vonzó ereje. Három városrész népe kere-
selt és talált is ott üdülést kellemes séta köz-
ben. Még ezelőtt husz évvel is.

Ma tessék keresni az Andrássy-uton csak
egyetlenegy embert, aki sétálni megy oda,
friss levegőt, lombillatot élvezni! A fejemet
teszem rá, hogy ilyen ember nincs. Miért
nincs? Azért nincs, mert az Andrássy-ut —
bűdös. Rettenetesen bűdös. Ha átmegy egyik
oldaláról a másikra (s közben kerekek alá
nem kerülsz), oh siető polgártárs, kénytelen
vagy beszívni a tüdődbe pár liter benzin-
füstöt, amely szörnyen orrfacsaró. De nem is
szükséges átmenned: szívhatod ezt a fojtogató
bűzt végig az egész gyönyörű Andrássy-uton.
És veled együtt szívják a bűzt a járdát szegé-
lyező diszfák levelei. Ám, amíg te csak per-
cekig szívod, ezek szívják szünet nélkül.
Oxigént kellene beszívniok, de honnan? A ta-
vaszj rügyeik is satnyák, leveleik még sat-

nyábbak, júliusban, a nyár közepén már sár-
gulnak és hullani kezdenek. Te Andrássy-uti
lakos, ha tűrhető levegőt akarsz, otthon ma-
radsz, bezársz minden ablakot, csak az ajtót
hagyod nyitva: még a „lichthofból“ is jobb
levegő jön be, mint az utcáról. Az ezer és ezer
autó reggeltől estig és estétől reggelig szaka-
datlanul ontja a füstöt és bűzt, nem is szólva
dübörgésükről és szirénáik örökös böngéséről.

A gyárak kötelesek (vlonának) füstemesz-
tőket használni, de a tízedrésűk se használ.
Az összes autók füstjének és bűzének, ó,
XX. századbeli városi polgár, te vagy az
emésztőkészüléke. Nem tudsz egy lélekzetet
venni, hogy ez tiszta levegő volna. És mégis
élsz. Már egészen megszoktad, hogy ez nem is
lehet máskép. Ha kirándulsz a zöldbe és le-
ülsz ott egy vendéglőbe sörözni, talán nem is
érezed jól magadat, ha a szellő nem fujdogálja
az orrod alá a künn száguldozó autók bűzét.
Igen, annyira hozzászoktál ehhez, hogy már
föl se tűnik, hogy akárhova rándulsz ki Bu-
dapest környékén, büzmentes levegőt nem ta-
lálsz sehol. A Svábhegy, a Zugliget, a Hűvös-
völgy egykor ózondus erdőit, berkeit ma kát-
rányos, bűzös, szerpentinutak szántják ke-
resztül-kasul, amelyekben száz és száz autó szá-
guldoz, a lombok alatt pihenő és falatozó ki-
rándulónak undok büzzel szolgálva étvágy-
gerjesztőnek a magával vitt körített liptaihoz.

Vajjon melyik középítési agy eszelhette ki
ezt a barbárságot és melyik főorvosi és polgár-
mesteri szív járulhatott ehhez hozzá? Bebüdö-
síteni nemesak a főváros belső területét, ha-
nem még egész környékét is? És elvenni a
csendet, nyugalmat az erdőktől, ligetektől,
hogy jó uton roboghassanak végig azok, akik
ott megpihenni nem is akarnak?

Pedig van egy fővárosi «szabályrendelet»,

amely kimondja, hogy Budapest «belerületén»
csak olyan autó közlekedhet, amelyet villamos
erő (akkumulátor) hajt. Akik ezt a szabály-
rendeletet megalkották, azoknak volt eszük és
volt szívük. Előre látták, hogy a benzines autó
undorítóvá teszi a főváros levegőjét, pokoli zsi-
vajjává a nappalt s elrabolja a lakosságnak még
éjjeli nyugalma is. A szabályrendelet alkotói
azóta eltűntek Budapest vezetőségének éléről
s az új vezetőségek mélyen hallgatnak róla,
mint dinnye a fűben.

A benzin olcsóbb, mint a villanyerő és
ugye a városházán legfőbb elv mindig a ta-
karékosság volt? Ebből az elvből kifolyóan
jutott Budapest és környéke oda, ahol van:
a kátrányozott utak, a benzinbűz és füst kor-
szakába. Tízezer autó, amely köteles volna
szagtalan és kevésbé lármas villanyerőt hasz-
nálni, használ a szabályrendelet ellenére be-
zinerőt, s bűdösíti, azaz megfertőzi a fővá-
ros levegőjét. Hogy Budapest a világ legszebb
városa: az tulszás. Hogy a legbűzősebb város:
ez a valóság.

Én azonban nem vagyok orvosdoktor és
lehet, hogy tévedek. Háttha a budapesti be-
zinbűz és füst csak az utak fűt teszi tönkre,
az emberi tudóré azonban nemcsak hogy
nem ártalmas, de még hasznos is? Most hogy
eddig még senkise fulladt meg benne, ez két-
ségtelen. Kérem tehát a tisztí főorvosi hiva-
talt, adjon ki eziránt nyilatkozatot. Nyugtassa
meg a főváros közönségét, hogy a villamos
autókról szóló szabályrendeletet szamarak
csinálták, hogy nincs, ami az életet jobban
meghosszabbítaná, mint a benzinbűz. Mihelyt
ilyen nyilatkozat megjelenik, én is azonnal
ennek a bűznek leglelkesebb szívója leszek.

Pázmánydy Dénes